

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 015666 15 Uvp
Banja Luka, 17.05.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sudija Smiljane Mrše predsjednika vijeća, Edine Čupeljić i Strahinje Ćurkovića članova vijeća, uz sudjelovanje Sanje Oraščanin zapisničara, u upravnom sporu po tužbi GP G. a.d. P., koje zastupa direktor kao zakonski zastupnik, a imenovanog punomoćnik Đ.B., advokat iz P., ulica ... (u daljem tekstu: tužilac), protiv rješenja broj 06.05/450-1487/12 od 10.11.2014. godine, tuženog Ministarstva ..., u predmetu kontrole obračunavanja i plaćanja poreskih obaveza, odlučujući po zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 015666 14 U od 21.09.2015. godine, u sjednici održanoj dana 17.05.2018. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se odbija.

Zahtjev tužioca za naknadu troškova postupka se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom odbijena je kao neosnovana tužba izjavljena protiv osporenog akta bliže označenog u uvodu ove presude kojim je odbijena žalba tužioca, izjavljena protiv rješenja PU, Sektor za ..., Odjeljenje za ..., broj 06/1.01/0303/490-4.88/12 od 19.07.2012. godine. Tim prvostepenim rješenjem je naloženo tužiocu, kao poreskom obvezniku da radi otklanjanja nepravilnosti u poslovanju, koje se odnose na zakonitost i pravilnost prijavljivanja i plaćanja poreskih obaveza, izvrši uplatu koncesione naknade na račun Javnih prihoda Republike Srpske, u iznosu od 26.155,59 KM i kamate u iznosu od 7.638,06 KM, u ukupnom iznosu od 33.793,65 KM, za vremenski period od 01.07.2009. do 30.06.2012. godine (stav 1. i 2. dispozitiva), a u stavu 3. tog dispozitiva tužilac je upozoren na posljedice neplaćanja.

U obrazloženju te presude navodi se da je osporeni akt donesen uz pravilnu primjenu odredbe člana 1., 4. i u vezi sa članom 60. Zakona o rudarstvu („Službeni glasnik RS“ broj 107/05 i 75/10), a na osnovu kojih je izvršen obračun koncesione naknade koju je tužilac obavezan plaćati po osnovu eksploatacije, odnosno korištenja i prodaje mineralnih sirovina u kamenolomu i separaciji, kako je to određeno odredbom člana 9. stav 2. Pravilnika o načinu utvrđivanja visine koncesione naknade za korištenje mineralnih sirovina („Službeni glasnik RS“ broj 59/05, u daljem tekstu: Pravilnik). Tužilac je u kontrolisanom periodu 2009.-2012. godine prijavio i platio koncesionu naknadu u ukupnom iznosu od 14.464,95 KM, a kontrolom je utvrđena dodatna obaveza za tu naknadu u iznosu od 26.155,59 KM, koju tužilac nije iskazao u poreskim prijavama, a u postupku kontrole nije predočio način na koju

je formirao cijenu koštanja odminiranog kamena od 4,00KM po m³, a niti je predočena kalkulacija cijene koštanja ili odluka direktora o njenoj visini. Tužilac je koristio mineralnu sirovinu - kamen krečnjak za drobljenje i mljevenje i te dobijene frakcije prodavao po cijeni u koju je uključio pripadajuće stvarne troškove uz određeni iznos proizvodne marže, a poluproizvode koristio za proizvodnju betona, betonskih elemenata, koje je dalje prodavao ili koristio za izgradnju poslovnih objekata, a njihovu vrijednost iskazao po stvarnim cijenama, a prihod od prodaje evidentirao u finansijskom i pogonskom knjigovodstvu. Tužilac nije vodio analitički konto prihoda od prodaje kamena krečnjaka i proizvedenih frakcija. S obzirom da takvo postupanje nije u skladu sa navedenim odredbama Zakona, a ni Pravilnika, to mu je u tom smislu utvrđena osnovica za obračun naknade u visini ostvarenog prihoda od prodaje, kako to nalaže i član 60. Zakona, pa se prigovori tužioca ukazuju neosnovanim.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude tužilac pobija njenu zakonitost zbog povrede zakona i pravila postupka koji su od uticaja na rješenje stvari. Navodi da pobijana presuda nije sačinjena u skladu sa odredbom člana 33. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS) i u vezi sa članom 191. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03-61/13, u daljem tekstu: ZPP), s obzirom da obrazloženje presude ne sadrži odgovore na tužbene navode, odnosno na prigovore zašto se naknada za korištenje mineralnih sirovina obračunava na gotove proizvode i na poluproizvode (koji nemaju svojstvo mineralne sirovine), a niti je to mogao da obrazloži, jer nije predviđeno zakonom. Takođe nije obrazložio zašto je obračunata naknada po osnovu agregat 0-4, agregat 4-32, tampon, šuta, filter ili jelovina, kada isto nisu mineralne sirovine, a pobijanom presudom je utvrđeno pravilo da treba obračunavati naknadu za korištenje mineralnih sirovina na gotove proizvode. Posljedica ovakvog nepravilnog stava bi bile enormne cijene građevinskog materijala na koje bi se svaki put prilikom proizvodnje/prometa mogla računati naknada za korištenje mineralne sirovine, a po tome i na cjelokupni prihod ostvaren prodajom poslovnog objekta u centru grada. Da bi se izbjegle ovakve nedoumice Pravilnikom je u članu 9. stav 2. određeno da privredna društva plaćaju naknadu u visini od 3,2% od ukupnog prihoda ostvarenog prodajom i/ili korištenjem mineralne sirovine, a to nisu naprijed navedeni proizvodi. Iz obrazloženja presude vidljivo je da je sud vezan navodima tužene i da ne uvažava zakonske, ni podzakonske akte, pa je ustanovio obračun prihoda na gotove proizvode, iako nemaju nikakve veze sa mineralnim sirovinama. Predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati nižestepenom sudu na ponovni postupak ili da se presuda preinači, tužba uvaži i osporeni akt poništi. Takođe je zatražio da se tužena obaveže da mu nadoknadi troškove postupka u ukupnom iznosu od 1.125,00 KM prema dostavljenom troškovniku.

U odgovoru na zahtjev tuženi osporava njegove navode i ističe da je u kontroli utvrđeno da je tužilac koristio mineralne sirovinu - kamen krečnjak za drobljenje i mljevenje, da je dobijene frakcije prodavao po cijeni u koju je uključio pripadajuće stvarne troškove i određeni iznos proizvodne marže, da je poluproizvode koristio za proizvodnju betona, betonskih elemenata i profila, betonskih ivičnjaka i stubova i drugih proizvoda od betona koje je dalje prodavao ili koristio u gradnji poslovno-stambenih objekata za prodaju, da je vrijednost poluproizvoda i gotovih proizvoda iskazao u stvarnim cijenama i evidentirao u robnom i materijalnom knjigovodstvu, tako da je promjena vrijednosti zaliha vlastitih učinaka uticala na visini iskazanog ukupnog prihoda preko konta 630 ili 631, a prihod od prodaje evidentirao je u finansijskom i pogonskom knjigovodstvu, ali da nije vodio analitički konto prihoda od prodaje kamena krečnjaka i proizvedenih frakcija. S obzirom na navedeno utvrđenje, to je pravilno zaključeno da je ostvario prihod od prodaje i/ili korištenja kamena krečnjaka, pa mu je pravilno prvostepenim rješenjem utvrđena osnovica za obračun

koncesione naknade u visini ostvarenog prihoda od prodaje shodno odredbama člana 60. Zakona, a za korištenje poluproizvoda u visini iskazane cijene koštanja u pogonskom knjigovodstvu, odnosno u visini iskazane vrijednosti u materijalnim karticama za poluproizvode. Na pravilnost ovog postupka osim odredbe člana 60. ukazuje i odredba člana 3., 4. i 5. Zakona, a što sve ukazuje i na pravilnost pobijane presude. Predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev i pobijanu presudu po odredbama člana 39. ZUS, kao i cjelokupne spise ovog upravnog spora i predmetne upravne stvari, ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka u spisu predmeta proizlazi da je kontrola poslovanja tužioca, odnosno kontrola pravilnosti prijavljivanja, obračunavanja i plaćanja koncesione naknade od strane prvostepenog organa obavljena za period poslovanja od 01.07.2009. do 30.06.2012. godine i da je o istoj sačinjen zapisnik dana 16.07.2012. godine, u kojem su označene utvrđene nepravilnosti u pogledu obračuna i uplate koncesione naknade i dati nalozi za otklanjanje. Zapisnik je uručen tužiocu koji je dao primjedbe na pogrešno utvrđenu osnovicu za obračun koncesione naknade pozivajući se na Zakon i Pravilnik o utvrđivanju kriterijuma za određivanje visine koncesione naknade („Službeni glasnik RS“ broj 45/07). Iz zapisnika se utvrđuje da je tužilac u kontrolisanom periodu obavljao pretežno građevinsku djelatnost (visokogradnja) i vršio eksploataciju mineralnih sirovina u kamenolomu i separaciji koju mineralnu sirovinu - kamen krečnjak je koristio za drobljenje i mljevenje i da je dobijene frakcije prodavao po cijeni u koju je uključio pripadajuće stvarne troškove uz određeni iznos proizvodne marže, a poluproizvode koristio za proizvodnju betona, betonskih elemenata, betonskih i drugih profila, a prodavao je i te poluproizvode ili ih je koristio u izgradnji poslovno-stambenih objekata. Eksploatacija mu je bila odobrena rješenjem Ministarstva ... broj UP/I-05-310-2/99 od 05.02.2002. godine i to u granicama eksploatacionog polja G koji se nalazi na teritoriji opštine P. na period od 5 godina, koji je istekao zbog čega mu je naloženo produženje tog odobrenja za eksploataciju. Tužilac nema ni zaključen ugovor o koncesiji, niti je od strane Ministarstva ... dobio poziv za zaključivanje ugovora, a dostavio je samoinicijativnu ponudu za dodjelu koncesije. U periodu kontrole tužilac je obračunavao i plaćao koncesionu naknadu formirajući cijenu koštanja odminiranog kamena od 4,00 KM po m³, ali inspektoru nije predočio kako je formirao tu cijenu, odnosno nije predočio kalkulaciju cijene koštanja ili odluku direktora o njenoj visini. Usmeno objašnjenje direktora je bilo da je preduzeće imalo ulaganja da se odminirani kamen drobi u određene frakcije da bi bio upotrebljiv za građevinsku djelatnost, te da su ta ulaganja visoka i da bi bio veliki finansijski izdatak obračunavati naknadu za tako uvećanu osnovicu, što je bio razlog da osnovicu za obračun naknade predstavlja vrijednost odminiranog kamena, a ne vrijednost prodatog usitnjenog kamena, odnosno proizvedenih agregata. Shodno navedenom, zaključeno je da je tužilac obračun koncesione naknade vršio protivno odredbi člana 60. Zakona, pa je prvostepeni organ izvršio poseban obračun koncesione naknade po periodima i razlika koje je trebao uplatiti sa kamatom zbog kašnjenja, koji iznos je utvrđen u dispozitivu tog rješenja, kako je naprijed već navedeno, pa je istom na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja i naloženo plaćanje utvrđene obaveze po osnovu koncesione naknade.

Po ocjeni ovog suda pravilno nižestepeni sud zaključuje da je osporeni akt donesen u skladu sa odredbom člana 60. stav 1. Zakona. Tom odredbom je propisano da preduzeća koja vrše eksploataciju mineralnih sirovina plaćaju naknadu u visini od 3,2% do 4% od ukupnog prihoda ostvarenog prodajom i korištenjem mineralnih sirovina. S obzirom da tužilac nema

zaključen ugovor o koncesiji, pravilno je određeno da naknadu plaća u procentu od 3,2%, kako je propisano odredbom člana 9. stav 2. Pravilnika.

Odredbom člana 1. Zakona propisano je da se tim zakonom uređuju uslovi i način eksploatacije rudnog blaga u zemlji i na njenoj površini, na morskom, riječnom ili jezerskom dnu ili ispod njega, kao i izgradnja, korištenje i održavanje rudarskih objekata. Odredbom člana 3. istog zakona propisano je da se mineralnim sirovinama u smislu tog zakona smatraju između ostalog, pod 4., nemetalične mineralne sirovine i sirovine za dobijanje građevinskog materijala (što je predmet eksploatacije koju vrši tužilac).

Eksploatacijom mineralnih sirovina, prema odredbi člana 4. stav 2. istog zakona smatra se i izvođenje radova na pripremi, obogaćivanju i oplemenjivanju mineralnih sirovina, a pripremom i obogaćivanjem mineralnih sirovina u smislu odredbe člana 5. Zakona smatra se: odabiranje, klasiranje po krupnoći, rezanje, drobljenje, mljevenje, mikronizacija, odvajanje korisnog materijala od jalovog i dr...

Proizlazi da se eksploatacijom mineralnih sirovina smatra i izvođenje radova na pripremi i obogaćivanju, a pripremom i obogaćivanjem mineralnih sirovina smatra se odabiranje, klasiranje po krupnoći, rezanje, drobljenje, mljevenje, što čini i tužilac, to je pravilno u osnovicu koncesione naknade uračunata vrijednost prerađenog tj. usitnjenog kamena, kao i vrijednost poluproizvoda, koji takođe predstavljaju mineralne sirovine. Osim toga tužilac je iste prodavao i na osnovu tih mineralnih proizvoda i poluproizvoda ostvarivao profit. Shodno navedenom bez osnova je prigovor tužioca da vrijednost usitnjenog i izdrobljenog kamena, ne može biti osnovica za obračun naknade, te da tampon, šuta, filter ili jelovina ne predstavljaju mineralnu sirovinu.

S obzirom da se visina koncesione naknade određuje prema Zakonu i Pravilniku, te kod naprijed navedene činjenice da je u kontrolisanom periodu tužilac vršio i eksploataciju i prodaju mineralnih sirovina (kamen krečnjak), kao i njihovoh poluproizvoda, a takođe ih je koristio za izgradnju građevinskih objekata za tržište, to je tuženi pravilno kao osnovicu za obračun naknade utvrdio vrijednost prodatog usitnjenog kamena i kamenih agregata i opstalih poluproizvoda.

Prema navedenom nema osnova ni navod tužioca da obrazloženjem pobijane presude nisu dati odgovori na te prigovore tužioca, a tu su i knjigovodstveni i ostali naprijed navedeni propusti tužioca utvrđeni od strane inspektora (nedostatak odobrenja za eksploataciju i ugovora o koncesiji) koje tužilac nije argumentovano osporio, pa su i ostali navodi tužioca bez uticaja na zakonitost osporenog akta, na što tuženi osnovano ukazuje.

S obzirom na navedeno proizlazi da je tužilac pogrešno vršio obračun koncesione naknade za kontrolisani period, pa po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi nisu ostvareni razlozi predviđeni odredbama člana 35. stav. 2. ZUS, zbog čega se zahtjev tužioca za njeno vanredno preispitivanje odbija kao neosnovan na osnovu odredaba člana 40. stav 1. tog zakona, jer nisu ostvareni uslovi predviđeni odredbama člana 10. ZUS za poništenje osporenog akta.

Obzirom da je zahtjev za vanredno preispitivanje odbijen, tužilac nema pravo na naknadu troškova postupka, pa se zahtjev odbija kao neosnovan, na osnovu odredbe člana 49. i 49. a) ZUS, u vezi sa odredbom člana 397. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni

glasnik RS“ broj 58/03-61/13), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48. ZUS.

Zapisničar
Sanja Oraščanin

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić